

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 106, folketingsåret 1997-98, 1. samling, jf. Folketingstidende 1997-98, 1. samling, Tillæg A side 3274 og 3276.

Da særloven om Tvind blev vedtaget i maj 1996, skete det i en atmosfære af rygter om de såkaldte Tvindskolers misbrug af offentlige tilskud, se L 268, jf. Folketingstidende 1995-96, Folketingets forhandlinger s. 6218, 6571, 7093, 7385, tillæg A s. 5232, tillæg B s. 1050, 1168 og 1114 samt tillæg C s. 918.

Lovens væsentligste formål var at fjerne 32 navngivne skolers mulighed for at opnå offentlige tilskud efter bestemmelserne i en række love under Undervisningsministeriets ressort. Inden lovens 1. behandling havde Undervisningsministeriet rejst krav over for nogle af de nævnte skoler om tilbagebetaling af i alt omkring 13 mio. kr. Ligeledes havde ministeriet meldt 7 af skolerne til politiet, hvilket udløste en større efterforskning under ledelse af statsadvokat Ole Stigel og med deltagelse af bl.a. Rigspolitiets rejsehold.

Med disse tiltag skabtes en stemning af, at skolerne havde begået grove overtrædelser af såvel skolelovgivningen som straffeloven, uanset at forholdene ikke var ført til doms, som det også blev påpeget under debatten.

Imidlertid viste det sig allerede i september 1996, at Undervisningsministeriets tilbagebetalingskrav måtte nedsættes til højst 7 mio. kr. En stor del af dette beløb vedrørte en enkelt skole, mens der for de øvrige skoler blev tale om forholdsvis små beløb.

Med hensyn til politianmeldelsen standsede statsadvokat Ole Stigel den 27. januar 1998 efterforskningen. Statsadvokaten har således opgivet at rejse tiltale mod skoleledere eller andre personer på de anmeldte skoler.

De frie grundskoler, der mistede muligheden for at få offentlige tilskud med særlovens vedtagelse, kom alene på »den sorte« liste ud fra ministeriets påstande om, at de tilhørte den såkaldte Tvindkoncern. Mini-

steriet foranstaltede aldrig nogen undersøgelse af disse skolers undervisning, drift eller økonomi.

Samlet set er de påståede grove overtrædelser af regler og love, der var en væsentlig baggrund for vedtagelsen af særloven, svundet ind. På den baggrund vil det være rimeligt at bringe retstilstanden tilbage til situationen før lovens vedtagelse.

Forslagsstillerne er dog principielt enige i de nye godkendelsesprincipper i de enkelte skolelove, hvad angår bestemmelserne om, at skoler med kostafdelinger selv skal eje sine bygninger. Reglerne må dog præciseres, fordi der er et problem i den måde, hvorpå ministeren vurderer betydningen og omfanget af et ejerskab.

Forslagsstillerne er ligeledes enige i, at en skole skal være uafhængig i sit virke, og at skolens midler kun må anvendes til undervisningsvirksomhed. Sidstnævnte kræver dog en nærmere definering af begrebet undervisning, idet det er forslagsstillernes opfattelse, at ministeren i forbindelse med Tvindskoler anlægger en meget restriktiv fortolkning af undervisningsbegrebet.

Derimod er det forslagsstillernes opfattelse, at ministerens skønsbeføjelser i særloven, er for vidtrækkende og ikke bør indgå i skolelovene fremover.

Ved at benytte lovgivning til at fjerne tilskuddet fra navngivne skoler begrænsede man skolernes mulighed for via domstolene at retfærdiggøre sig. I bemærkningerne til lovforslaget hed det således som forklaring på, at undervisningsministeren ikke administrativt fratog skolerne tilskud: »Hertil kommer, at en administrativ løsning mere sandsynligt end en lovgivningsmæssig løsning vil resultere i et stort antal retssager, der i en årrække vil betyde store og mangeartede omkostninger for samfundet.«

Ved behandlingen af lovforslaget var der fra begge sider af Folketingssalen advarende røster i forbindelse med undervisningsministerens fremgangsmåde, der lod Folketinget fungere som domstol i forhold til de 32 skoler. Denne kritik er blevet understreget af udviklingen siden særlovens vedtagelse i maj 1996.